Ročník 1993

SBÍRKA ZÁKONŮ
ČESKÉ REPUBLIKY

Částka 11 **Rozeslána dne 31. prosince 1992** **Cena Kčs 5,10**

OBSAH:

37. Zákon České národní rady o změnách v nemocenském a sociálním zabezpečení a některých pracovněprávních předpisů

37

ZÁKON
České národní rady
ze dne 22. prosince 1992
o změnách v nemocenském a sociálním zabezpečení a některých pracovněprávních předpisů

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ
ZMĚNA PŘEDPISŮ O NEMOCENSKÉM ZABEZPEČENÍ

Čl. I

Zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 16/1959 Sb., zákona č. 58/1964 Sb., zákoníku práce č. 65/1965 Sb., zákona č. 87/1968 Sb., zákona č. 88/1968 Sb., zákonného opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 8/1982 Sb., zákona č. 73/1982 Sb., zákona č. 148/1983 Sb., zákona č. 109/1984 Sb., zákona č. 51/1987 Sb., zákona č. 110/1990 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 306/1991 Sb. zákona České národní rady č. 550/1991 Sb., zákona České národní rady č. 582/1991 Sb., zákona č. 235/1992 Sb. a zákona České národní rady č. 589/1992 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. § 1 se vypouští.

2. § 2 odst. 1 písm. a) až c) znějí:

„a) pracovníci v pracovním poměru,

b) členové družstev, jestliže nejsou v pracovněprávním vztahu k družstvu, ale vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jím odměňováni,

c) společníci společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditních společností, jestliže nejsou v pracovněprávním vztahu k této společnosti, ale vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni.“.

3. § 2 odst. 1 písm. d) se vypouští.

4. V § 2 odst. 2 se slovo „Zaměstnancem“ nahrazuje slovy „Pracovníkem v pracovním poměru“, vypouští se slovo „zaměstnaneckého“ a část věty za středníkem a na konci se připojuje tato věta: „Pracovníky v pracovním poměru se pro účely nemocenského pojištění rozumějí také soudci, prokurátoři, prezident, vi-

ceprezident a členové prezidiální rady Nejvyššího kontrolního úřadu České republiky a členové vlády.“.

5. § 3 odst. 2 zní:

„(2) Zaměstnanci zaměstnavatelů se sídlem na území České republiky, kteří mají místo výkonu práce trvale v cizině, jsou pojištěni podle tohoto zákona, mají-li trvalý pobyt na území České republiky nebo jsou-li občany České republiky.“.

6. § 3 se doplňuje novým odstavcem 3, který zní:

„(3) Sídlem zaměstnavatele se pro účely tohoto zákona rozumí u právnické osoby její sídlo, jakož i sídlo její organizační složky, která je zapsána v obchodním rejstříku, a u fyzické osoby místo jejího trvalého pobytu, popřípadě jde-li o zahraniční fyzickou osobu, místo jejího podnikání.“.

7. V § 5 písm. b) se za slova „cizí státní příslušníci“ vkládají slova „kteří nemají trvalý pobyt na území České republiky a“.

8. § 5 písm. c) zní:

„c) zaměstnanci, kteří jsou činni v České republice pro zaměstnavatele, kteří nemají sídlo na území České republiky,“.

9. V § 5 písm. d) se slovo „pracovníci“ nahrazuje slovem „zaměstnanci“.

10. V § 6 odst. 1 se slova „6 pracovních“ nahrazují slovy „sedm kalendářních“.

11. V § 6 odst. 2 se ve větě první slova „výdělek nedosahuje ani 120 Kčs“ nahrazují slovy „započitatelný příjem (§ 15 odst. 1) nedosahuje ani 400 Kčs“ a ve větě druhé se slovo „výdělek“ nahrazuje slovy „započitatelný příjem“ a vypouští se označení písmenem „a)“ a slovo „nebo“ a ustanovení písmene b).

12. V § 7 se na konci připojuje tato věta: „Pojištění člena družstva uvedeného v § 2 odst. 1 písm. b) však vzniká dnem, od něhož začal vykonávat pro družstvo práci, za kterou je družstvem odměňován; to platí obdobně pro společníka společnosti s ručením omezeným a komanditistu komanditní společnosti uvedené v § 2 odst. 1 písm. c).“.

13. V § 8 se na konci připojuje tato věta: „Pojištění člena družstva uvedeného v § 2 odst. 1 písm. b) však zaniká dnem, od něhož přestal vykonávat pro družstvo práci, za kterou je družstvem odměňován; to platí obdobně pro společníka společnosti s ručením omezeným a komanditistu komanditní společnosti uvedené v § 2 odst. 1 písm. c).“.

14. Za § 8 se vkládá nový § 9, který zní:

„§ 9

Zvláštní zákon stanoví, kdo a v jakém rozsahu je povinen platit pojistné na nemocenské pojištění, a to jako součást pojistného na sociální zabezpečení.[1])“.

[1]) Zákon ČNR č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění zákona ČNR č. 10/1993 Sb.

15. § 11 písm. a) a § 12 se vypouštějí. Dosavadní písmena b) a c) v § 11 se označují jako písmena a) a b).

16. § 15 odst. 1 zní:

„(1) Nemocenské náleží zaměstnanci, který je uznán dočasně neschopným k výkonu svého dosavadního zaměstnání pro nemoc nebo úraz nebo z důvodu poskytování lázeňské péče (dále jen „pracovní neschopnost“); za neschopného k výkonu svého dosavadního zaměstnání se považuje též zaměstnanec přijatý do ústavní péče ve zdravotnickém zařízení. Nemocenské nenáleží za období pracovní neschopnosti, za které náleží zaměstnanci započitatelný příjem; pokud však zaměstnanci v době pracovní neschopnosti přísluší náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti,[2]) nemocenské náleží vedle této náhrady. Započitatelným příjmem se rozumí mzda, plat a další příjmy, které se zahrnují do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení (dále jen „vyměřovací základ“) podle zvláštního zákona.[1])“.

[2]) § 195 odst. 3 zákoníku práce.

17. § 15 odst. 2 zní:

„(2) Nemocenské se poskytuje za kalendářní dny.“.

18. § 15 odst. 3 zní:

„(3) Nemocenské se poskytuje od prvního kalendářního dne pracovní neschopnosti do skončení pracovní neschopnosti nebo do uznání invalidity nebo částečné invalidity. Nemocenské se však poskytuje nejdéle po dobu jednoho roku od počátku pracovní neschopnosti (dále jen „podpůrčí doba“).“.

19. § 16 až 18 znějí:

„§ 16

Nemocenské náleží zaměstnanci po dobu karantény nařízené podle předpisů o opatřeních proti přenosným nemocem; § 15 odst. 1 věta druhá platí zde obdobně.

§ 17

(1) Nemocenské se stanoví z denního vyměřovacího základu (§ 18 odst. 1), nejvýše však z částky 190 Kčs.

(2) Výše nemocenského za kalendářní den činí 69 % denního vyměřovacího základu. Za první tři kalendářní dny pracovní neschopnosti činí však výše nemocenského 50 % denního vyměřovacího základu.

(3) Výše nemocenského za kalendářní den se zaokrouhluje na celé koruny tak, že haléřové částky do 50 haléřů včetně se zaokrouhlují směrem dolů a haléřové částky nad 50 haléřů směrem nahoru.

§ 18

(1) Denní vyměřovací základ se zjistí tak, že se vyměřovací základ zjištěný z rozhodného období dělí počtem kalendářních dnů připadajících na rozhodné období. Do tohoto počtu dnů se nezahrnují kalendářní dny omluvené nepřítomností zaměstnance v práci, za které mu nenáleží náhrada příjmu, včetně dnů, za které mu bylo poskytováno nemocenské, podpora při ošetřování člena rodiny a peněžitá pomoc v mateřství, dny, za které mu náleží náhrada příjmu při výkonu služby v ozbrojených silách a civilní služby[3]) a kalendářní dny před vstupem do zaměstnání a po skončení zaměstnání. U člena družstva uvedeného v § 2 odst. 1 písm. b) se vstupem do zaměstnání rozumí započetí práce pro družstvo; to platí obdobně pro společníka společnosti s ručením omezeným a komanditistu komanditní společnosti uvedeného v § 2 odst. 1 písm. c).

(2) Rozhodným obdobím je kalendářní čtvrtletí, které předchází kalendářnímu čtvrtletí, v němž vznikla pracovní neschopnost, pokud není dále stanoveno jinak.

(3) Jestliže pracovní neschopnost vznikla v kalendářním čtvrtletí, v němž zaměstnanec vstoupil do zaměstnání, je rozhodným obdobím doba od vstupu do zaměstnání do konce zúčtovacího období bezprostředně předcházejícího zúčtovacímu období, v němž vznikla pracovní neschopnost.

(4) Jestliže pracovní neschopnost vznikla v kalendářním měsíci, v němž zaměstnanec vstoupil do zaměstnání, je rozhodným obdobím doba od vstupu do zaměstnání do dne bezprostředně předcházejícího dni vzniku pracovní neschopnosti.

(5) Za vstup do zaměstnání se pro účely rozhodného období považuje i změna činnosti zaměstnance, která zakládá nemocenské pojištění, jde-li o téhož zaměstnavatele.

(6) Jestliže zaměstnanec v rozhodném období stanoveném podle odstavců 2 až 4 neměl započitatelný příjem, ačkoliv byl pojištěn, je rozhodným obdobím první zpětné kalendářní čtvrtletí, v němž měl započitatelný příjem; jestliže není takové kalendářní čtvrtletí, stanoví se nemocenské ze započitatelného příjmu, kterého by zaměstnanec pravděpodobně dosáhl za kalendářní den.

(7) U zaměstnankyně převedené na jinou práci z důvodu těhotenství nebo mateřství se rozhodné období podle předchozích odstavců zjišťuje namísto ke dni vzniku pracovní neschopnosti ke dni převedení na jinou práci, pokud je to pro ni výhodnější.

(8) Denní vyměřovací základ zjištěný podle předchozích odstavců pro stanovení nemocenského při první pracovní neschopnosti v kalendářním čtvrtletí se použije pro stanovení nemocenského při všech dalších pracovních neschopnostech zaměstnance vzniklých do konce tohoto kalendářního čtvrtletí.

(9) Denní vyměřovací základ zjištěný při vzniku pracovní neschopnosti platí po celou dobu jejího trvání, a to i tehdy, přechází-li tato neschopnost do následujících kalendářních čtvrtletí.

(10) Ustanovení předchozích odstavců platí obdobně pro stanovení nemocenského při karanténě nařízené podle příslušných předpisů.“.

---

[3]) Zákon č. 18/1992 Sb., o civilní službě.

20. V § 21 odst. 1 se slova „60 pracovních dnů“ nahrazují slovy „84 kalendářních dnů“.

21. § 23 se vypouští.

22. § 25 odst. 2 zní:

„(2) Podmínkou pro poskytování podpory při ošetřování člena rodiny je, že dítě nebo nemocný člen rodiny žije se zaměstnancem v domácnosti; splnění podmínky domácnosti se nevyžaduje, jde-li o ošetřování (péči) dítěte mladšího 10 let rodičem.“.

23. V § 25 se v odstavci 3 slova „sedmi pracovních“ nahrazují slovy „devíti kalendářních“ a v odstavci 4 se slova „13 pracovních“ nahrazují slovy „16 kalendářních“.

24. § 25 odst. 5 zní:

„(5) Podpora při ošetřování člena rodiny se stanoví stejným způsobem jako nemocenské. Výše podpory za kalendářní den činí 67 % denního vyměřovacího základu.“.

25. V § 40 se v odstavci 1 slova „poskytne se mu bezplatně potřebná preventivní a léčebná péče. Nastala-li následkem úrazu“ nahrazují slovy „jehož následkem nastala“ a odstavec 3 se vypouští.

26. V § 41 odst. 1 se vypouštějí slova „preventivní a léčebnou péči a pro nárok na věcné a“ a v § 41 odst. 1 písm. d) a v § 45 odst. 1 se slova „ve společné“ nahrazují slovem „v“.

27. V § 42 odst. 1 se slova „Preventivní a léčebná péče a dávky nemocenského“ nahrazují slovy „Dávky nemocenského“.

28. § 42 se doplňuje novým odstavcem 4, který zní:

„(4) Vykonává-li zaměstnanec několik činností, které zakládají pojištění podle tohoto zákona, plyne ochranná lhůta z každé z nich.“.

29. V § 43 se ve větě druhé slovo „výdělku“ nahrazuje slovy „započitatelného příjmu“.

30. § 44 se doplňuje novými odstavci 5 a 6, které znějí:

„(5) Nárok na vrácení částek jednotlivých výplat dávek poskytnutých neprávem (§ 48 odst. 2) se promlčuje za 10 let od jejich výplaty. Promlčecí lhůta neběží, jsou-li na úhradu dávky vyplacené neprávem prováděny srážky z dávky nebo započitatelného příjmu.

(6) Nárok na náhradu škody způsobené zaměstnavatelem nesprávným postupem při provádění nemocenského pojištění[4]) se promlčuje za pět roků ode dne, kdy orgán sociálního zabezpečení zjistil, že dávka byla poskytnuta neprávem, nejpozději však za 10 let ode dne vzniku škody.“.

[4]) § 19 odst. 3 zákona ČNR č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona ČNR č. 590/1992 Sb.

31. V § 46 odst. 2 se vypouští označení odstavce 2 a na konci věty první se tečka nahrazuje čárkou a připojují se tato slova: „a to ve lhůtě osmi dnů ode dne, kdy se o skutečnosti dozvěděl; hlášení o vzniku a ukončení pracovní neschopnosti je povinen podat bez zbytečného odkladu.“ a věta druhá se vypouští.

32. § 47 odst. 1 zní:

„(1) Zaměstnanci jsou povinni dodržovat stanovený léčebný režim,[5]) řídit se pokyny příslušného lékaře a zdržet se toho, co ztěžuje obnovení pracovní schopnosti. Dále jsou povinni vyžádat si ke změně pobytu za trvání pracovní neschopnosti předchozí souhlas ošetřujícího lékaře a předkládat příslušnému orgánu sociálního zabezpečení doklady potřebné k posouzení a kontrole pracovní neschopnosti.“.

[5]) § 11 písm. e) zákona ČNR č. 550/1991 Sb., o všeobecném zdravotním pojištění.

33. V § 47 odst. 2 se ve větě první slova „předpisy uvedené“ nahrazují slovy, „povinnosti stanovené“ a na konci se připojuje tato věta: „Nemocenské lze dočasně snížit nebo odejmout nejdříve ode dne porušení povinností stanovených v odstavci 1, a to jen za dobu, za kterou nebylo ještě vyplaceno.“.

34. V § 48 odst. 2 se za větu první vkládá tato věta: „Povinnost zaměstnance k náhradě škody, která jeho zaměstnavateli vznikla jednáním zaměstnance podle věty první, se řídí ustanoveními občanského zákoníku.“ a ve větě třetí se slova „výplaty dávky“ nahrazují slovy „právní moci takového rozhodnutí“.

35. Za § 50 se vkládají nové § 51 a 51a, které včetně nadpisů znějí:

„§ 51

Výplata dávek do ciziny

(1) Nestanoví-li jinak mezistátní úmluva nebo pokud se dále nestanoví jinak, dávky se do ciziny nevyplácejí a za dobu, po kterou se oprávněný zdržuje v cizině trvale, nenáležejí. Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky však může povolit výjimku a stanovit podmínky pro výplatu dávek, zdržuje-li se oprávněný ve státě, s nímž není uzavřena úmluva, zejména z důvodu mezistátní vzájemnosti.

(2) Zaměstnancům uvedeným v § 3 odst. 1 a 2, pokud jejich nemocenské pojištění provádí zaměstnavatel,[6]) se dávky do ciziny vyplácejí, pokud je jim do ciziny vyplácena i mzda (plat); při poukazování dávek do ciziny se postupuje stejně jako při poukazování mzdy (platu) v příslušné měně.

§ 51a

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky může vyhláškou upravit podrobnosti o běhu podpůrčí doby a ochranné lhůty a výpočtu a poskytování dávek a stanovit, co se považuje za porod pro nárok na dávky a za pracovní úraz (nemoc z povolání), jaké jiné skutečnosti se považují za převedení na jinou práci pro nárok na vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství; přitom může upravit podmínky pojištění, poskytování dávek a způsob jejich výpočtu pro některé skupiny osob se zřetelem na zvláštní povahu jejich činnosti nebo způsob jejich odměňování.“.

[6]) § 17 odst. 1 a § 18 odst. 1 zákona ČNR č. 582/1991 Sb., ve znění zákona č. 590/1992 Sb.

36. § 52 a 59 se vypouštějí.

37. V § 54 se slova „Federální ministerstvo práce a sociálních věcí“ nahrazují slovy „Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky“.

Čl. II

Zákon č. 32/1957 Sb., o nemocenské péči v ozbrojených silách, ve znění zákona č. 58/1964 Sb., zákona č. 87/1968 Sb., zákonného opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 8/1982 Sb., zákona č. 109/1984 Sb. a zákona č. 180/1990 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. § 17 a 18 znějí:

„§ 17

Nemocenské se stanoví z průměrné částky připadající na kalendářní den z měsíčního platu, který náleží v době vzniku neschopnosti k službě, nejvýše však z částky 190 Kčs.

§ 18

Výše nemocenského činí 67 % denního platu stanoveného podle § 17.“.

2. V § 25 se částka „1000 Kčs“ nahrazuje částkou „3000 Kčs“.

3. V § 29 se za slova „vrácení dávek“ vkládají slova „o výplatě dávek do ciziny“.

4. § 30 odst. 2 se vypouští.

Čl. III

Zákon č. 88/1968 Sb., o prodloužení mateřské dovolené, o dávkách v mateřství a o přídavcích na děti z nemocenského pojištění, ve znění zákona č. 99/1972 Sb., zákona č. 73/1982 Sb., zákona č. 57/1984 Sb., zákona č. 109/1984 Sb., zákona č. 51/1987 Sb., zákona č. 103/1988 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 306/1991 Sb. a zákona České národní rady č. 582/1991 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. § 5 zní:

„§ 5

(1) Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství (dále jen „vyrovnávací příspěvek“) se poskytuje za kalendářní dny, v nichž trvalo převedení pracovnice na jinou práci, s výjimkou dnů, po které trvaly důvody uvedené v odstavci 4 písm. a) až d). Vyrovnávací příspěvek se poskytuje v těhotenství nejdéle do nástupu mateřské dovolené a po ukončení mateřské dovolené nejdéle do konce devátého měsíce po porodu.

(2) Vyrovnávací příspěvek se stanoví jako rozdíl denního vyměřovacího základu pracovnice zjištěného ke dni jejího převedení na jinou práci a průměru jejích započitatelných přímů připadajícího na jeden kalendářní den v jednotlivých kalendářních měsících po tomto převedení. Přitom se nepřihlíží k té části denního vyměřovacího základu pracovnice, která přesahuje částku 190 Kčs.

(3) Denní vyměřovací základ se stanoví stejným způsobem jako se stanoví při výpočtu nemocenského s tím, že se zjišťuje ke dni převedení pracovnice na jinou práci v souvislosti s těhotenstvím a mateřstvím.

(4) Průměr započitatelných příjmů pracovnice připadající na jeden kalendářní den v jednotlivých kalendářních měsících po jejím převedení na jinou práci se zjistí tak, že její započitatelný příjem v kalendářním měsíci se dělí počtem kalendářních dnů v tomto měsíci, s výjimkou dnů, po které

a) trvala její pracovní neschopnost,
b) ošetřovala (pečovala o) člena rodiny,
c) měla omluvenou nepřítomnost v práci, za kterou jí nenáleží náhrada příjmu,
d) měla neomluvenou nepřítomnost v práci.

(5) Pokud k převedení pracovnice na jinou práci anebo ke skončení tohoto převedení došlo v průběhu kalendářního měsíce, postupuje se obdobně podle odstavce 4 s tím, že se přihlíží k započitatelnému příjmu za celý takový kalendářní měsíc a tento příjem se dělí počtem kalendářních dnů v tomto měsíci s výjimkou dnů uvedených v odstavci 4 písm. a) až d).

(6) Započitatelný příjem se zjišťuje stejným způsobem jako se zjišťuje při stanovení nemocenského.“.

2. § 6 odst. 2 písm. e) zní:

„e) byla vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání,“.

3. V § 7 odst. 1 se vypouštějí slova „místo mzdy, popřípadě místo nemocenského. Poskytuje se“ a na konci se připojuje tato věta: „Peněžitá pomoc v mateřství nenáleží za období, za které náleží pracovnici započitatelný příjem (§ 5 odst. 6) nebo nemocenské.“.

4. § 8 a 9 znějí:

„§ 8

(1) Peněžitá pomoc v mateřství se stanoví stejným způsobem jako nemocenské s tím, že denní vyměřovací základ se zjišťuje ke dni nástupu na mateřskou dovolenou; u pracovnice převedené na jinou práci z důvodu těhotenství nebo mateřství se zjišťuje ke dni jejího převedení na jinou práci, pokud je to pro ni výhodnější.

(2) Výše peněžité pomoci v mateřství za kalendářní den činí 67 % denního vyměřovacího základu.

§ 9

Peněžitá pomoc v mateřství se poskytuje za kalendářní dny.“.

5. V § 12 odst. 1 se slova „lůžkového zařízení léčebně preventivní péče“ nahrazují slovy „zdravotnického zařízení ústavní péče“.

6. V § 13 se částka „1000 Kčs“ nahrazuje částkou „3000 Kčs“.

7. V § 17 odst. 3 se slova „ve výrobním družstvu“ nahrazují slovy „v družstvu“.

8. V § 21 odst. 4 a v § 23 se slova „hrubého výdělku“ a „hrubý výdělek“ nahrazují slovy „započitatelného příjmu (§ 5 odst. 6)“ a „započitatelný příjem“.

9. V § 23 se dosavadní text označuje jako odstavec 2, ve větě první se za slova „pracovní činnosti“ vkládají slova „a u členů družstev, společníků společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností, kteří nejsou v pracovněprávním vztahu k družstvu nebo společnosti, ale vykonávají pro ně práci, za kterou jsou družstvem nebo společností odměňováni“, slova “hrubý výdělek“ se nahrazují slovy „započitatelný příjem“ a doplňuje se nový odstavec 1, který zní:

„(1) U prezidenta, viceprezidenta a členů prezidiální rady Nejvyššího kontrolního úřadu České republiky a u členů vlády se považují podmínky pracovního úvazku a odpracované doby za splněny, pokud jsou pojištěni podle zákona o nemocenském pojištění.“.

10. V § 24 odst. 2 se slovo „rozhodnutí“ nahrazuje slovem „posudku“.

11. V § 27 odst. 2 se vypouští věta druhá.

12. V § 32 odst. 1 se slova „po skončení zaměstnání, členství v družstvu, kde součástí členství byl též pracovní vztah, školní docházky nebo studia v evidenci národního výboru jako uchazeči o zaměstnání“ nahrazují slovy „vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání“.

13. V § 32 odst. 2 se slova „v evidenci národního výboru jako uchazeč o zaměstnání“ nahrazují slovy „veden v evidenci uchazečů o zaměstnání“.

14. V § 33 se slova „Sboru národní bezpečnosti“ nahrazují slovy „Policie České republiky, Vězeňské služby České republiky, ostatních ozbrojených bezpečnostních sborů a bezpečnostních služeb“.

15. Za § 34 se vkládá nový § 35, který zní:

„§ 35

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky stanoví vyhláškou, které další děti se považují za nezaopatřené, co se rozumí soustavnou přípravou na budoucí povolání, v kterých dalších případech se poskytují přídavky na děti na dítě zdržující se v zahraničí, které další doby se kladou na roveň odpracované době, podrobnosti o pracovním úvazku, příplatku k přídavkům na děti, souběhu nároků na přídavky na děti a nároků na přídavky na děti a výchovné, výplatě přídavků na děti a poskytování dávek a podrobnosti o nárocích uchazečů o zaměstnání podle § 32.“.

ČÁST DRUHÁ
ZMĚNA PŘEDPISŮ O SOCIÁLNÍM ZABEZPEČENÍ

Čl. IV

Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 110/1990 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 1/1991 Sb., zákona č. 46/1991 Sb., zákona č. 306/1991 Sb., zákona České národní rady č. 482/1991 Sb., zákona č. 578/1991 Sb., zákona České národní rady č. 582/1991 Sb., zákona č. 235/1992 Sb. a zákona České národní rady č. 589/1992 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. § 1 odst. 5 a 6 znějí:

„(5) Organizace a občané platí na sociální zabezpečení pojistné, a to v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním zákonem.[30])

(6) Příjmy a výdaje sociálního zabezpečení jsou součástí státního rozpočtu České republiky.“.

[30]) Zákon ČNR č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění zákona ČNR č. 10/1993 Sb.

2. § 2 odst. 1 písm. c) zní:

„c) nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných,“.

3. § 2 se doplňuje odstavci 3 a 4, které znějí:

„(3) Za osoby samostatně výdělečně činné se pro účely sociálního zabezpečení považují:

a) občané provozující zemědělskou výrobu, hospodaření v lesích a na vodních plochách,[31])
b) občané provozující živnost,[32])
c) občané provozující podnikání podle zvláštních předpisů,[33])
d) občané vykonávající uměleckou nebo jinou tvůrčí činnost na základě zákona o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon),[34]) pokud tuto činnost podle svého prohlášení vykonávají soustavně,
e) společníci veřejných obchodních společností a komplementáři komanditních společností,[35])
f) občané vykonávající nezávislé povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů,[36]) pokud tuto činnost vykonávají soustavně.

(4) Za stejných podmínek a ve stejném rozsahu jsou sociálního zabezpečení podle tohoto zákona účastny, nestanoví-li se dále jinak, spolupracující osoby osob samostatně výdělečně činných (dále jen „spolupracující osoby“), za něž se pro účely sociálního zabezpečení považují manželé a od skončení povinné školní docházky též děti osob samostatně výdělečně činných uvedených v odstavci 3 písm. a) až c), jestliže se podílejí na jejich samostatné výdělečné činnosti a nejde o pracovněprávní vztah.“.

[31]) § 12a zákona č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů, ve znění zákona č. 219/1991 Sb.

[32]) Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).

[33]) Např. zákon ČNR č. 128/1990 Sb., o advokacii, zákon ČNR č. 209/1990 Sb., o komerčních právnících a právní pomoci jimi poskytované.

[34]) Zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), ve znění zákona č. 89/1990 Sb. a zákona č. 468/1991 Sb.

[35]) § 76 a 93 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

[36]) § 7 odst. 2 písm. b) zákona ČNR č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

4. V § 5 se vypouštějí slova „(§ 1 odst. 5)“.

5. § 6 odst. 1 písm. b) zní:

„b) členové družstev, jestliže nejsou v pracovněprávním vztahu k družstvu, ale vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jim odměňováni,“.

6. § 6 odst. 1 písm. c) zní:

„c) společníci společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditních společností, jestliže nejsou v pracovněprávním vztahu k této společnosti, ale vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni,“.

7. V § 6 odst. 1 písm. d) se vypouštějí slova „uvolnění členové výboru lidové kontroly“ a slova „a umělečtí“.

8. § 6 odst. 1 písm. e) zní:

„e) vojáci z povolání, příslušníci Policie České republiky, příslušníci Vězeňské služby České republiky a příslušníci ostatních ozbrojených bezpečnostních sborů a bezpečnostních služeb,“.

9. § 6 odst. 2 písm. b) zní:

„b) občané konající službu v ozbrojených silách, kteří nejsou vojáky z povolání, účastníci civilní obrany, branné výchovy nebo přípravy k obraně České republiky.“.

10. V § 7 písm. d) se vypouští bod 1.

11. § 8 odst. 1 písm. b) a c) znějí:

„b) členství v družstvu, jestliže členové družstva nejsou v pracovněprávním vztahu k družstvu, ale vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jím odměňováni,

c) členství v jednotném zemědělském družstvu, zemědělském družstvu a ve výrobním družstvu,“.

12. § 8 odst. 1 písm. e) zní:

„e) služba vojáků z povolání, příslušníků Policie České republiky, příslušníků Vězeňské služby České republiky a příslušníků ostatních ozbrojených bezpečnostních sborů a bezpečnostních služeb a příslušníků dřívějších ozbrojených sborů a služeb,“.

13. V § 8 odst. 1 písm. g) se vypouštějí slova „a to v rozsahu a za podmínek stanovených prováděcím předpisem“.

14. § 8 odst. 1 se doplňuje písmenem h), které zní:

„h) činnost společníků společnosti s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností, jestliže nejsou v pracovněprávním vztahu k této společnosti, ale vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni,“.

15. V § 8 odst. 2 se slova „činnost uvedenou v odstavci 1 písm. d)“ nahrazují slovy „činnosti uvedené v odstavci 1 písm. b), d) a h)“.

16. V § 8 odst. 3 větě první se za slova „členství v jednotném zemědělském družstvu“ vkládají sova „a v zemědělském družstvu“.

17. § 8 se doplňuje novým odstavcem 4, který zní:

(4) Činnost osob samostatně výdělečně činných a spolupracujících osob po 31. prosinci 1992 se hodnotí jako zaměstnání, pokud zakládala nemocenské pojištění; tato činnost před 1. lednem 1993 se hodnotí jako zaměstnání, pokud zakládala nemocenské zabezpečení podle předpisů platných před tímto dnem,[37]) a to v rozsahu a za podmínek stanovených těmito předpisy. K činnosti osob samostatně výdělečně činných a spolupracujících osob se přihlédne jako k době zaměstnání, bylo-li zaplaceno pojistné za celou dobu trvání pojištění (zabezpečení); nebylo-li za tuto dobu zaplaceno pojistné do dne, od něhož se přiznává nebo zvyšuje důchod, přihlédne se k ní jako k době zaměstnání až ode dne zaplacení pojistného.“.

---

[37]) § 145a a násl. zákona č. 100/1988 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
§ 61 a násl. vyhlášky federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

18. § 12 odst. 2 zní:

„(2) Hrubými výdělky před 1. lednem 1993 jsou výdělky podléhající dani ze mzdy bez odečtení této daně. Hrubými výdělky po 31. prosinci 1992 jsou příjmy započitatelné podle zvláštního zákona[38]) do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení, a to před odečtením daně z příjmů[39]) a nesnížené o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění. Prováděcí předpis stanoví, co je hrubým výdělkem občana, jehož výdělek nepodléhá dani, které další příjmy jsou započitatelné do hrubých výdělků a v kterých případech je hrubým výdělkem pevně stanovená částka a jaká je její výše.“.

---

[38]) § 5 odst. 1 písm. a) zákona ČNR č. 589/1992 Sb.

[39]) Zákon ČNR č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

19. V § 19 odst. 1 se vypouštějí slova „do 31. prosince 1992“.

20. V § 24 odst. 5 se za slova „starobního důchodu“ vkládají slova „přiznávaného ode dne, který spadá do období před 1. lednem 1994“.

21. § 24 se doplňuje novým odstavcem 6, který zní:

„(6) Nejvyšší procentní výměra starobního důchodu přiznávaného ode dne po 31. prosinci 1993 činí 90 % průměrného měsíčního výdělku neomezeného podle § 12 odst. 6 a sníženého o částku, která odpovídá výši pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pojistného na všeobecné zdravotní pojištění a dani z příjmů, které by platil pracovník v pracovním poměru z tohoto výdělku. Při stanovení výše daně z příjmu se pro tyto účely nepřihlíží k vyživovaným osobám ani invaliditě (částečné invaliditě) občana.“.

22. § 31 odst. 3 zní:

„(3) Ustanovení § 24 odst. 5 a 6 o nejvyšší procentní výměře důchodu platí obdobně; zahrnuje-li však rozhodné období kalendářní rok 1993, postupuje se vždy podle § 24 odst. 6.“.

23. V § 37 odst. 2 se vypouštějí slova „a) dosavadní nebo jiné stejně kvalifikované“ a čárka za slovem „podmínek“ a slova „b) jen jiné zaměstnání méně kvalifikované“ se nahrazují slovy „jiné než dosavadní zaměstnání s podstatně menšími požadavky na fyzické nebo psychické schopnosti,“.

24. V nadpisech § 44 a 48 se vypouštějí slova „z výdělečné činnosti“.

25. V § 44 odst. 1 a v § 48 odst. 1 se slova „hrubých příjmů z výdělečné činnosti“ nahrazují slovem „příjmů“.

26. V § 48 odst. 2 se vypouštějí slova „z výdělečné činnosti“.

27. § 52 odst. 3 a § 54 odst. 5 věta druhá se vypouštějí.

28. § 54 odst. 7 se vypouští a dosavadní odstavec 8 se označuje jako odstavec 7.

29. § 54 se doplňuje novými odstavci 8 a 9, které znějí:

„(8) Podmínka společné domácnosti podle předchozího odstavce se považuje za splněnou, pokud důchodce a jeho rodinný příslušník žijí v témže ústavním zařízení.

(9) Prováděcí předpis stanoví, co se rozumí příjmem důchodce a jeho rodinného příslušníka.“.

30. V § 58 odst. 4 a v § 103 odst. 4 se slova „Federální ministerstvo práce a sociálních věcí“ nahrazují slovy „Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky“.

31. V § 64 odst. 4 se za slova „odst. 5“ vkládají slova „a 6, popřípadě v § 31 odst. 3“.

32. § 70 odst. 4 a § 74 odst. 3 se vypouštějí.

33. V § 72 odst. 1 se slova „Lázeňská péče, podpora“ nahrazují slovem „Podpora“, slova „v § 54 odst. 8“ se nahrazují slovy „v § 54 odst. 7“ a slova „nebo jiných předpisů nemocenského zabezpečení“ se vypouštějí.

34. V § 93 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a připojují se odstavce 2 a 3, které znějí:

„(2) Po úhradě nákladů za pobyt v ústavu sociální péče pro dospělé občany musí občanu zůstat z jeho příjmů aspoň 25 % částky potřebné k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb stanovené zvláštním zákonem.[40])

(3) Ustanovení předchozích odstavců se vztahují na ústavy sociální péče zřizované ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky, okresními úřady a obcemi.“.

---

[40]) § 3 odst. 2 zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu.

35. § 98 odst. 3 a 4 se vypouštějí; dosavadní odstavce 5 až 7 se označují jako odstavce 3 až 5.

36. § 99 a § 105 odst. 3 věta druhá se vypouštějí.

37. V § 133 odst. 5 se slova „až 5“ nahrazují slovy „až 6“.

38. Část šestá včetně nadpisu zní:

„ČÁST ŠESTÁ
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ OSOB SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNĚ ČINNÝCH

HLAVA PRVNÍ
OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 145a

(1) Osoba samostatně výdělečně činná (§ 2 odst. 3 a 4), která vykonává samostatnou výdělečnou činnost na území České republiky a splňuje dále stanovené podmínky, je nemocensky pojištěna (dále jen „pojištěna“).

(2) Pro nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných platí ustanovení předpisů o nemocenském pojištění zaměstnanců, pokud se dále nestanoví jinak.

(3) Osoba samostatně výdělečně činná je podle tohoto zákona pojištěna jen jednou, i když vykonává několik činností uvedených v § 2 odst. 3.

HLAVA DRUHÁ
ÚČAST NA NEMOCENSKÉM POJIŠTĚNÍ

§ 145b

(1) Pojištění osoby samostatně výdělečně činné vzniká dnem, v němž zahájila nebo znovu zahájila (dále jen „zahájila“) samostatnou výdělečnou činnost, nejdříve však dnem, od kterého je oprávněna tuto činnost vykonávat.

(2) Při zahájení samostatné výdělečné činnosti je osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce, v němž zahájila svou činnost, pojištěna až do 31. prosince tohoto roku. Zahájila-li osoba samostatně výdělečně činná svou činnost před 1. říjnem, je pojištěna v následujícím kalendářním roce, a to až do dne podání odhlášky z pojištění (§ 145c odst. 2). Zahájila-li osoba samostatně výdělečně činná svou činnost po 30. září, je pojištěna po celý následující kalendářní rok

a v dalším kalendářním roce, a to až do dne podání odhlášky z pojištění (§ 145c odst. 2) v tomto dalším kalendářním roce.

§ 145c

(1) Osoba samostatně výdělečně činná je v kalendářním roce pojištěna, pokud se v § 145b odst. 2 nestanoví jinak, dosáhl-li její příjem ze samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení[41]) (dále jen „příjem“) v předchozím kalendářním roce částky dvanáctinásobku minimální mzdy; tato částka se sníží o částku minimální mzdy za každý kalendářní měsíc, v němž po celý měsíc netrvalo pojištění osoby samostatně výdělečně činné nebo v němž takové osobě za celý měsíc náleželo nemocenské nebo peněžitá pomoc v mateřství. Pokud však osoba samostatně výdělečně činná, která nesplňuje podmínku stanovené výše příjmu, nepodala odhlášku z pojištění, je nadále účastna pojištění podle tohoto zákona. Minimální mzdou se zde rozumí částka minimální mzdy za měsíc pro zaměstnance odměňovaného měsíční mzdou,[42]) která je platná 1. ledna kalendářního roku, v němž se posuzuje účast na pojištění.

(2) Osoba samostatně výdělečně činná, jejíž příjem v předchozím kalendářním roce nedosáhl výše uvedené v odstavci 1, je na základě odhlášky vyňata z pojištění od toho měsíce, za který nebylo zaplaceno pojistné.

(3) Pojištění osoby samostatně výdělečně činné, která byla podle odstavce 2 vyňata z pojištění, vzniká znovu dnem 1. ledna kalendářního roku následujícího po kalendářním roce, v němž její příjem dosáhl výše uvedené v odstavci 1. Přihlášku k pojištění je osoba samostatně výdělečně činná povinna podat nejpozději do 30. června kalendářního roku, v němž vzniklo pojištění, a to spolu s výpisem z daňového přiznání za kalendářní rok, v němž její příjem dosáhl výše uvedené v odstavci 1; do osmi dnů od podání přihlášky je povinna zaplatit pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti[30]) (dále jen „pojistné“) za dobu od 1. ledna.

[41]) § 7 zákona ČNR č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

[42]) § 4 odst. 4 věta druhá a třetí zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku. Nařízení vlády České a Slovenské Federativní Republiky č. 53/1992 Sb., o minimální mzdě.

§ 145d

(1) Osoba samostatně výdělečně činná, které byl pozastaven výkon její činnosti,[43]) je na tuto dobu vyňata z pojištění.

(2) Pokud osoba samostatně výdělečně činná přeruší svou samostatnou výdělečnou činnost na dobu nepřesahující 12 měsíců z důvodu výkonu služby v ozbrojených silách nebo civilní služby, péče o dítě nebo z jiných vážných dlouhodobých důvodů, je na základě odhlášky vyňata z pojištění dnem jejího podání, avšak jen na dobu, za kterou ještě nebylo zaplaceno pojistné; za dobu před podáním odhlášky je vyňata jen se souhlasem příslušného orgánu sociálního zabezpečení provádějícího nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných.[44])

(3) Pokud osoba samostatně výdělečně činná do 12 měsíců po zániku oprávnění vykonávat samostatnou výdělečnou činnost znovu zahájila tuto činnost na základě nového oprávnění ke stejnému nebo obdobnému předmětu podnikání, považuje se doba před opětovným zahájením samostatné výdělečné činnosti za vynětí z pojištění.

[43]) Např. § 58 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), § 7 zákona ČNR č. 128/1990 Sb., § 9 zákona ČNR č. 209/1990 Sb.

[44]) § 6 odst. 4 písm. a) č. 1 zákona ČNR č. 582/1991 Sb.

§ 145e

Pojištění osoby samostatně výdělečně činné zaniká dnem

a) zániku oprávnění vykonávat samostatnou výdělečnou činnost,
b) kdy přestala samostatnou výdělečnou činnost vykonávat soustavně, pokud jde o osoby uvedené v § 2 odst. 3 písm. d) a f), nebo
c) podání odhlášky z pojištění, pokud jde o osobu, která přerušuje výkon samostatné výdělečné činnosti na dobu delší 12 měsíců po dni podání odhlášky.

§ 145f

(1) Po dobu vynětí z pojištění osoby samostatně výdělečně činné je vyňata z pojištění i její spolupracující osoba.

(2) Dnem zániku pojištění osoby samostatně výdělečně činné zaniká pojištění i její spolupracující osoby.

HLAVA TŘETÍ
ROZSAH DÁVEK A PODMÍNKY JEJICH POSKYTOVÁNÍ

§ 145g

Z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných se poskytují tyto dávky:

a) nemocenské,
b) peněžitá pomoc v mateřství,
c) podpora při narození dítěte,
d) přídavky na děti,
e) pohřebné.

§ 145h

(1) Osoba samostatně výdělečně činná má nárok na dávky nemocenského pojištění, jen pokud zaplatila pojistné za celou dobu trvání pojištění, včetně doby, po kterou se mají dávky vyplácet, s výjimkou případů uvedených v odstavci 3, a jsou-li splněny ostatní podmínky stanovené pro nárok na ně. Nárok na dávky nemocenského pojištění však zaniká vynětím z pojištění podle § 145c odst. 2 a § 145d odst. 2.

(2) Je-li dlužné pojistné doplaceno do jednoho roku ode dne, kdy by jinak vznikl nárok na dávku nemocenského pojištění, považuje se podmínka zaplacení pojistného za splněnou.

(3) Zaplacení pojistného pro nárok na dávky nemocenského pojištění se nevyžaduje za dobu po zániku pojištění a po dobu vynětí z pojištění podle § 145d odst. 1.

(4) Ochranná lhůta neplyne při vynětí z pojištění podle § 145d odst. 2.

§ 145i

Přídavky na děti, podpora při narození dítěte a pohřebné se neposkytnou z nemocenského pojištění podle tohoto zákona, pokud náležejí tyto dávky podle předpisů o nemocenském pojištění zaměstnanců nebo o nemocenské péči v ozbrojených silách.

HLAVA ČTVRTÁ
NEMOCENSKÉ

§ 145j

(1) Nemocenské náleží osobě samostatně výdělečně činné, která je uznána dočasně neschopnou k výkonu své dosavadní samostatné výdělečné činnosti pro nemoc nebo úraz nebo z důvodu poskytování lázeňské péče (dále jen „pracovní neschopnost“); za pracovní neschopnost se považuje též přijetí osoby samostatně výdělečně činné do ústavní péče ve zdravotnickém zařízení. Nemocenské náleží též, byla-li osobě samostatně výdělečně činné nařízena karanténa podle předpisů o opatřeních proti přenosným nemocem (dále jen „karanténa“).

(2) Nemocenské podle odstavce 1 náleží, pokud osoba samostatně výdělečně činná nevykonává po dobu pracovní neschopnosti nebo karantény samostatnou výdělečnou činnost.

§ 145k

(1) Nemocenské náleží za kalendářní dny od prvního dne pracovní neschopnosti a stanoví se z denního vyměřovacího základu, nejvýše však z částky 190 Kčs.

(2) Denním vyměřovacím základem je průměr připadající na kalendářní den z úhrnu vyměřovacích základů spadajících do rozhodného období. Zjištěný denní vyměřovací základ se nemění, i když osoba samostatně výdělečně činná doplácí pojistné podle § 15 odst. 2 zákona České národní rady č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Vyměřovacím základem je vyměřovací základ[45]) pro pojistné.

(3) Rozhodným obdobím je kalendářní rok předcházející roku, v němž vznikla pracovní neschopnost, pokud není dále stanoveno jinak.

(4) Vzniklo-li pojištění v kalendářním roce předcházejícím roku, v němž vznikla pracovní neschopnost, je rozhodným obdobím doba od prvního dne kalendářního měsíce, v němž vzniklo pojištění, do konce předcházejícího kalendářního roku, pokud v této době pojištění trvalo aspoň tři kalendářní měsíce. Trvalo-li pojištění v předchozím kalendářním roce méně než tři kalendářní měsíce, je rozhodným obdobím doba od prvního dne kalendářního měsíce, v němž vzniklo pojištění, do konce kalendářního měsíce bezprostředně předcházejícího kalendářnímu měsíci, v němž vznikla pracovní neschopnost.

(5) Vzniklo-li pojištění v kalendářním roce, v němž vznikla pracovní neschopnost, je rozhodným obdobím doba od prvního dne kalendářního měsíce, v němž vzniklo pojištění, do konce kalendářního měsíce bezprostředně předcházejícího kalendářnímu měsíci, v němž vznikla pracovní neschopnost. Vzniklo-li však pojištění v kalendářním měsíci, v němž vznikla pracovní neschopnost, je rozhodným obdobím tento kalendářní měsíc.

(6) Denní vyměřovací základ zjištěný při vzniku pracovní neschopnosti platí po celou dobu jejího trvání, a to i tehdy, přechází-li tato neschopnost do následujícího kalendářního roku.

(7) Ustanovení předchozích odstavců platí obdobně pro stanovení nemocenského při karanténě.

---

[45]) § 5 odst. 1 písm. c) a odst. 3 zákona ČNR č. 589/1992 Sb., ve znění zákona ČNR č. 10/1993 Sb.

HLAVA PÁTÁ
PENĚŽITÁ POMOC V MATEŘSTVÍ

§ 145l

Peněžitá pomoc v mateřství náleží ode dne, od kterého osoba samostatně výdělečně činná již nevykonává samostatnou výdělečnou činnost, a to od počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu, nejdříve však od počátku osmého týdne před tímto dnem.

HLAVA ŠESTÁ

PŘÍDAVKY NA DĚTI

§ 145m

Pro nárok na přídavky na děti se podmínky pracovního úvazku a odpracované doby považují za splněny, pokud osoba samostatně výdělečně činná je pojištěna podle tohoto zákona.“.

Dosavadní § 145d až 145j se označují jako § 145n až 145u.

39. V § 177 se vypouští slovo „Federální“ a slova „Sboru vězeňské a justiční stráže[29])“ se nahrazují slovy „Vězeňské služby České republiky[29])“.

[29]) Zákon ČNR č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě České republiky.

40. Za § 177 se vkládá nový § 177a, který zní:

„§ 177a

(1) Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky vydá vyhlášku podle § 6 odst. 2 a 3, § 8 odst. 1, § 9 odst. 2, § 12 odst. 2, 3 a 7, § 19 odst. 3, § 23 odst. 3, § 37 odst. 3, § 41 odst. 2, § 44 odst. 2, § 48 odst. 2, § 54 odst. 9, § 59 odst. 3, § 92 odst. 2, § 93 odst. 1, § 94 odst. 1, § 100 odst. 2, § 108 odst. 2, § 120 odst. 7, § 131 odst. 3 a § 142 odst. 5.

(2) Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky stanoví vyhláškou, kteří občané mají v důchodovém zabezpečení práva a povinnosti jako pracovníci v pracovním poměru, bližší podmínky jejich účasti na tomto zabezpečení, které další doby se považují za doby zaměstnání a náhradní doby, co se považuje za dobu zaměstnání v cizině, které osoby se považují za blízké osoby, co se považuje za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, za zvlášť ulehčené pracovní podmínky a mimořádné podmínky pro nárok na invalidní a částečný invalidní důchod, podstatný pokles výdělku a bližší úpravu jednotlivých podmínek invalidity a částečné invalidity, úpravu srovnatelného výdělku o přepočítací koeficient, co se považuje za soustavnou přípravu dítěte na budoucí povolání, které dítě se považuje za dlouhodobě těžce zdravotně postižené, co se rozumí pobytem dítěte v zařízení, výchovou dítěte a péčí nahrazující péči rodičů, souběh nároků na výchovné a přídavky na děti a doplatek k výchovnému, způsob vzájemného zúčtování dávek při jejich souběhu nebo zpětné výplatě, kdy je občan částečně, převážně nebo úplně bezmocný, výši úhrady v ústavech sociální péče pro mládež a výši kapesného v ústavech sociální péče a podmínky poskytování úrazových důchodů, zaopatřovacích požitků vojenských a válečných poškozenců, přídavků za zranění a příspěvků přiznaných podle § 6 zákona č. 16/1947 Sb., které byly přiznány podle předpisů platných před 1. lednem 1957.“.

Čl. V

Zákon č. 46/1991 Sb., o zvyšování důchodů, se mění takto:

1. V § 9 se vypouštějí slova „nebo růst průměrné mzdy alespoň 5 %“.

2. § 10 odst. 1 se vypouští; dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 1 a 2.

3. § 10 odst. 1 zní:

„(1) Růst životních nákladů se zjišťuje podle statistických údajů; přitom se vychází též z předpokládaného růstu v následujících šesti měsících.“.

4. V § 10 odst. 2 se slova „Pevné částky a procenta“ nahrazují slovem „Částky“ a slova „a průměrné mzdy“ se vypouštějí.

ČÁST TŘETÍ

ZMĚNA NĚKTERÝCH PRACOVNĚPRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Čl. VI

Zákoník práce č. 65/1965 Sb., ve znění zákona č. 88/1968 Sb., zákona č. 153/1969 Sb., zákona č. 100/1970 Sb., zákona č. 20/1975 Sb., zákona č. 72/1982 Sb., zákona č. 111/1984 Sb., zákona č. 22/1985 Sb., zákona č. 52/1987 Sb., zákona č. 98/1987 Sb., zákona č. 188/1988 Sb., zákona č. 3/1991 Sb., zákona č. 297/1991 Sb., zákona č. 231/1992 Sb., zákona č. 264/1992 Sb. a zákona České národní rady č. 590/1992 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. V § 73 odst. 2 se za slova „Kanceláře prezidenta České a Slovenské Federativní Republiky“ vkládají slova „Kanceláře prezidenta České republiky“, za slova „Úřadu vlády Slovenské republiky“ slova „Nejvyššího kontrolního úřadu České republiky, Úřadu pro legislativu a veřejnou správu České republiky“ a za slova „Státní banky československé“ slova „České národní banky“.

2. § 75 odst. 3 zní:

„(3) Omezení stanovené v odstavci 1 se nevztahuje na výkon vědecké, pedagogické, publicistické, literární a umělecké činnosti.“.

3. § 75 odst. 4 se vypouští.

4. V § 127 odst. 1 se ve větě první slova „nebo úraz“ nahrazují slovy „úraz, lázeňskou péči nebo přijetí do ústavní péče ve zdravotnickém zařízení.[24])“.

[24]) § 15 odst. 1 věta první zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění zákona ČNR č. 37/1993 Sb.

5. § 202 se doplňuje novým odstavcem 2, který zní:

„(2) Vláda České republiky může vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně, upravit podmínky, výši a způsob náhrady za ztrátu na výdělku příslušející pracovníkům po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání.“.

6. § 205d včetně nadpisu zní:

„§ 205d

Zákonné pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání

(1) Organizace zaměstnávající alespoň jednoho pracovníka jsou pro případ své odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání pojištěny (dále jen „zákonné pojištění“) u České pojišťovny, akciová společnost, pokud s ní měly sjednáno toto pojištění k 31. prosinci 1992. Ostatní organizace jsou pojištěny u Kooperativy, československé družstevní pojišťovny, akciová společnost, případně jejího právního nástupce v České republice (dále jen „pojišťovny“). To se nevztahuje na organizace, které mají podle zákona postavení státního orgánu.

(2) Vznikne-li pojišťovnám provozováním zákonného pojištění majetková újma, mají právo na úhradu této újmy ze státního rozpočtu. Přebytek vzniklý z tohoto pojištění odvedou pojišťovny do státního rozpočtu.

(3) Majetkovou újmou se rozumí ztráta pojišťovny vzniklá provozováním zákonného pojištění. Tou je záporný rozdíl mezi kalkulovanými náklady na pojistná plnění a skutečnými náklady na vyplacená pojistná plnění, vykázaný pojišťovnami k 31. prosinci každého roku.

(4) Přebytkem pojišťovny vzniklým z provozování zákonného pojištění se rozumí kladný rozdíl mezi kalkulovanými náklady na pojistné plnění a skutečnými náklady na vyplacená pojistná plnění vykázaný pojišťovnami k 31. prosinci každého roku.

(5) Pojišťovna sdělí ekonomické výsledky provozu zákonného pojištění vždy za předchozí rok ministerstvu financí České republiky nejpozději do 31. března následujícího roku. Ministerstvo uhradí vykázanou majetkovou újmu za předchozí rok nejpozději do 30. června běžného roku. Ve stejném termínu odvedou pojišťovny přebytky pojistného do státního rozpočtu.

(6) Evidenci o zákonném pojištění vedou pojišťovny v účetnictví odděleně od evidence ostatních činností pojišťoven. Kooperativa, československá družstevní pojišťovna, akciová společnost, kromě toho vede evidenci o zákonném pojištění v účetnictví odděleně za Českou republiku a Slovenskou republiku.

(7) Bližší podmínky a sazby pojistného stanoví vyhláškou ministerstvo financí České republiky.

(8) Pokud při zániku organizace nepřejdou práva a povinnosti z pracovněprávního vztahu na jinou organizaci, má poškozený (pozůstalý) právo přímo vůči pojišťovně, aby mu škodu nahradila v témže rozsahu, v jakém mu ji byla povinna nahradit sama pojištěná organizace.

(9) V rozsahu, v jakém se na organizaci vztahuje zákonné pojištění, zaniká její povinnost sjednat smluvní pojištění podle zvláštních předpisů.“.

7. § 275 odst. 3 zní:

„(3) V případech, kdy se pro účely výpočtu peněžitých plnění vychází podle obecně závazných právních předpisů z průměrného měsíčního čistého výdělku pracovníka, zjišťuje se tento výdělek z průměrného měsíčního hrubého výdělku[25]) odečtením zálohy na daň z příjmů fyzických osob,[26]) pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti[27]) a pojistného na všeobecné zdravotní pojištění,[28]) vypočtených podle podmínek a sazeb platných pro pracovníka v měsíci, v němž se tento výdělek zjišťuje.“.

---

[25]) § 17 zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku.

[26]) Zákon ČNR č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.
Zákon ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění zákona ČNR č. 35/1993 Sb.

[27]) Zákon ČNR č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění zákona ČNR č. 10/1993 Sb.

[28]) Zákon ČNR č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění zákona ČNR č. 10/1993 Sb.

Čl. VII

Zákon č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku, ve znění zákona České národní rady č. 590/1992 Sb. a zákona České národní rady č. 10/1993 Sb., se mění takto:

1. V § 3 se slova „v členském poměru, kde součástí členství je též pracovní vztah“ nahrazují slovy „jestliže není v pracovněprávním vztahu k družstvu, ale vykonává pro družstvo práci, za kterou je jím odměňován“.

2. V § 21 se slova „členské schůze nebo v dohodě o pracovních podmínkách“ nahrazují slovy „ustavující nebo členské schůze družstva“.

ČÁST ČTVRTÁ
PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

Čl. VIII

(1) Vznikl-li nárok na nemocenské, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství a peněžitou pomoc v mateřství před 1. lednem 1993 a trvá i po 31. prosinci

1992, poskytuje se po tomto dni tato dávka za kalendářní dny. Výše nemocenského a peněžité pomoci v mateřství se po 31. prosinci 1992 upraví v poměru počtu pracovních dnů, který připadá v průměru na kalendářní týden, za něž k tomuto datu dávka náležela, k počtu kalendářních dnů v týdnu; přitom se vychází z výše dávky, která by náležela od čtvrtého dne jejího poskytování. Při stanovení vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství po 31. prosinci 1992 se postupuje podle tohoto zákona (čl. III), a to i pokud jde o určení denního vyměřovacího základu ke dni převedení pracovnice na jinou práci s tím, že při jeho zjišťování podle § 18 odst. 1 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění tohoto zákona (čl. I), se do počtu kalendářních dnů, kterými se dělí vyměřovací základ, namísto dnů, za které bylo poskytováno nemocenské, podpora při ošetřování člena rodiny a peněžitá pomoc v mateřství, nezahrnují dny pracovní neschopnosti, mateřské dovolené a ošetřování nemocného člena rodiny nebo péče o zdravé dítě mladší než 10 let ve stanovených případech.

(2) Výše dávek uvedených v odstavci 1 a podpory při ošetřování člena rodiny, na které vznikl nárok po 31. prosinci 1992, se stanoví z rozhodného období určeného podle tohoto zákona i za dobu před 1. lednem 1993; je-li rozhodným obdobím období před 1. lednem 1993, nezahrnují se při zjišťování denního vyměřovacího základu podle § 18 odst. 1 zákona č. 54/ /1956 Sb., ve znění tohoto zákona (čl. I), do počtu kalendářních dnů, kterými se dělí vyměřovací základ, namísto dnů, za které bylo poskytováno nemocenské, podpora při ošetřování člena rodiny a peněžitá pomoc v mateřství, dny pracovní neschopnosti, mateřské dovolené a ošetřování nemocného člena rodiny nebo péče o zdravé dítě mladší než 10 let ve stanovených případech.

(3) Vznikl-li nárok na podporu při ošetřování člena rodiny před 1. lednem 1993 a trvá i po 31. prosinci 1992, postupuje se podle dosavadních právních předpisů.

(4) U osob, které byly ke dni 31. prosince 1992 zabezpečeny podle zákona č. 103/1964 Sb., o zabezpečení družstevních rolníků v nemoci a o zabezpečení matky a dítěte, ve znění pozdějších předpisů, je rozhodným obdobím pro zjišťování vyměřovacího základu pro stanovení dávek nemocenského pojištění období po 31. prosinci 1992, pokud nárok na dávku vznikl po tomto dni.

(5) Pro účely podpůrčí doby stanovené v § 21 zákona č. 54/1956 Sb., ve znění tohoto zákona (čl. I), se počet pracovních dnů podpůrčí doby nevyčerpané ke dni 1. ledna 1993 převede na kalendářní dny tak, že se vynásobí koeficientem 1,4.

Čl. IX

(1) Nároky na dávky nemocenského zabezpečení osob samostatně výdělečně činných před 1. lednem 1993 se posuzují podle předpisů platných před tímto dnem; nebylo-li před tímto dnem včas zaplaceno pojistné a nárok na dávku proto nevznikl, nevznikne tento nárok ani doplacením dlužného pojistného po 31. prosinci 1992.

(2) Vznikl-li osobě samostatně výdělečně činné nárok na nemocenské nebo peněžitou pomoc v mateřství po 31. prosinci 1992, je rozhodným obdobím pro stanovení této dávky období po tomto dni.

(3) Osoby samostatně výdělečně činné, které vykonávaly samostatnou výdělečnou činnost ke dni 31. prosince 1992, nebyly podle předpisů platných před 1. lednem 1993 povinny podávat přihlášku k sociálnímu zabezpečení a jsou podle předpisů platných od 1. ledna 1993 účastny nemocenského pojištění, jsou povinny podat přihlášku k nemocenskému pojištění a zaplatit pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti nejpozději do 30. června 1993. Výše tohoto pojistného a příspěvku se přitom stanoví z příjmů dosažených v roce 1992; pokud však samostatná výdělečná činnost byla zahájena po 30. září 1992, postupuje se tak, jako by byla zahájena 1. ledna 1993. K přihlášce k nemocenskému pojištění je osoba samostatně výdělečně činná povinna přiložit výpis z daňového přiznání za rok 1992.

(4) Společníci společností s ručením omezeným a komanditisté komanditních společností, kteří byli dne 31. prosince 1992 účastni nemocenského a důchodového zabezpečení osob samostatně výdělečně činných jen na základě výkonu práce pro tuto společnost, za kterou byli touto společností odměňováni, jsou povinni podat odhlášku z tohoto zabezpečení nejpozději do 31. ledna 1993.

(5) Občanům umístěným v ústavech sociální péče, v psychiatrických léčebnách a v léčebnách pro dlouhodobě nemocné, kterým se ke dni 28. února 1993 z důvodu tohoto umístění důchod nevyplácel nebo vyplácel ve snížené výši, náleží výplata důchodu v plné výši od splátky důchodu splatné v březnu 1993; to platí obdobně pro výplatu zvýšení důchodu pro bezmocnost s tím, že toto zvýšení se začne vyplácet na žádost oprávněného.

Čl. X

(1) Pro účely zjištění průměrného měsíčního čistého výdělku za poslední kalendářní čtvrtletí roku 1992 se od průměrného měsíčního hrubého výdělku odečte záloha na daň z příjmů fyzických osob, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, vypočtené podle podmínek a sazeb platných pro pracovníka v měsíci, v němž se tento výdělek zjišťuje. Podle věty první se postupuje i v případě, zjišťuje-li se pravděpodobný výdělek.[1])

[1]) § 17 zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku.

(2) Průměrný výdělek člena družstva, jehož odměna nepodléhala v roce 1992 dani ze mzdy, zjištěný podle zákona č. 1/1992 Sb. pro první čtvrtletí 1993, se zvýší o zálohu na daň z příjmů fyzických osob, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které se vypočtou podle podmínek a sazeb platných pro člena v měsíci, v němž se jeho průměrný výdělek zjišťuje.

(3) Náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti nebo při vzniku invalidity (částečné invalidity) náležející podle zákoníku práce nebo podle občanského zákoníku před 1. lednem 1993, o jejíž výši bylo rozhodnuto nebo jejíž výše byla dohodnuta, nebo příslušela, se od 1. ledna 1993 zvyšuje o 35 %; nebyla-li po vzniku ztráty na výdělku výše této náhrady určena pevnou částkou, vychází se z čistého měsíčního výdělku před vznikem škody a čistý měsíční výdělek po vzniku škody se od 1. ledna 1993 zjistí podle § 275 odst. 3 zákoníku práce.

ČÁST PÁTÁ
ZRUŠOVACÍ USTANOVENÍ

Čl. XI

Zrušují se:

1. zákon č. 103/1964 Sb., o zabezpečení družstevních rolníků v nemoci a o zabezpečení matky a dítěte, ve znění zákona č. 141/1965 Sb., zákona č. 116/ /1967 Sb., zákona č. 89/1968 Sb., zákona č. 99/ /1972 Sb., zákona č. 121/1975 Sb., zákonného opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 8/1982 Sb., zákona č. 148/1983 Sb., zákona č. 57/1984 Sb., zákona č. 109/1984 Sb., zákona č. 51/1987 Sb., zákona č. 103/1988 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 306/1991 Sb. a zákona České národní rady č. 582/1991 Sb.,
2. § 2 odst. 3 písm. b) a c) zákonného opatření předsednictva Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky č. 206/1990 Sb., o státním vyrovnávacím příspěvku,
3. zákon č. 134/1991 Sb., o změnách v nemocenském zabezpečení,
4. § 4 odst. 3 část věty za středníkem zákona č. 195/ /1991 Sb., o odstupném poskytovaném při skončení pracovního poměru,
5. § 47 odst. 1 až 4, § 48 odst. 3 a § 119 zákona České národní rady č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení,
6. vyhláška Státního úřadu sociálního zabezpečení č. 104/1964 Sb., kterou se provádí zákon o zabezpečení družstevních rolníků v nemoci a o zabezpečení matky a dítěte, ve znění vyhlášky č. 142/1965 Sb., vyhlášky č. 117/1967 Sb., vyhlášky č. 92/1968 Sb., vyhlášky č. 180/1968 Sb., vyhlášky č. 76/1970 Sb., vyhlášky č. 128/1975 Sb., vyhlášky č. 54/1976 Sb., vyhlášky č. 164/1979 Sb., vyhlášky č. 80/1982 Sb., vyhlášky č. 153/1983 Sb., vyhlášky č. 74/1984 Sb., vyhlášky č. 133/1984 Sb., vyhlášky č. 58/1987 Sb., vyhlášky č. 150/1988 Sb., vyhlášky č. 237/ /1988 Sb., vyhlášky č. 261/1990 Sb. a zákona č. 582/1991 Sb.,
7. § 10 až 17, § 28 až 33, § 40 až 45 a § 50a vyhlášky Ústřední rady odborů č. 165/1979 Sb., o nemocenském pojištění některých pracovníků a o poskytování dávek nemocenského pojištění občanům ve zvláštních případech, ve znění vyhlášky č. 135/1984 Sb.,vyhlášky č. 59/1987 Sb.,vyhlášky č. 148/1988 Sb., vyhlášky č. 123/1990 Sb., vyhlášky č. 263/1990 Sb.,vyhlášky č. 501/1990 Sb. a zákona č. 306/1991 Sb.,
8. část druhá vyhlášky federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění vyhlášky č. 123/1990 Sb., vyhlášky č. 260/1990 Sb., zákona č. 306/1991 Sb., zákona č. 578/1991 Sb., zákona České národní rady č. 582/1991 Sb., zákona č. 235/1992 Sb. a zákona České národní rady č. 590/1992 Sb.,
9. § 4 odst. 1 a 2 vyhlášky federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 235/1990 Sb., kterou se provádí zákonné opatření předsednictva Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky č. 206/1990 Sb., o státním vyrovnávacím příspěvku.

ČÁST ŠESTÁ
ÚČINNOST

Čl. XII

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1993, s výjimkou ustanovení čl. IV bodů 27 až 29, 32, 35 a 36, čl. V a čl. XI bodů 2 a 9, která nabývají účinnosti dnem 1. března 1993.

Uhde v. r.

Klaus v. r.